

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра філософії та суспільно-політичних наук.

**ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО
КОНТРОЛЮ**

навчальної дисципліни

«ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕМОКРАТІЇ»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	052 «Політологія»
назва освітньої програми	Політологія
статус	обов'язкова

Краматорськ

ДДМА 2019

Індивідуальні завдання поточного і підсумкового контролю з дисципліни «Історія та теорія демократії» для підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, для спеціальності 052 «Політологія», освітня програма «Політологія».

Розробник:

_____ О. П. Кваша, канд. політ. наук, доцент.

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми:

Керівник групи забезпечення:

_____ О. П. Кваша, канд. політ. наук

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії та соціально-політичних наук, протокол № 1 від 27.08.2019

В. о. завідувача кафедри:

_____ О. П. Кваша, канд. політ. наук

Головною ціллю індивідуальних завдань є контроль самостійної роботи студентів. Цей контроль здійснюється завдяки написанню студентами доповідей, рефератів, презентацій тощо. Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 10-15 слайдів, текст доповіді – 4-5 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку від викладача.

Головною метою індивідуальних завдань є самостійне опрацювання студентами додаткового матеріалу, формування власного світогляду щодо політичних процесів і явищ. Завдання студентам видаються упродовж усього триместру. Перелік додається.

Теми рефератів, презентацій.

1. Демократія як соціальний феномен.
2. Принципи демократії.
3. Соціально-класова характеристика сучасного демократичного суспільства.
4. Основи демократії.
5. Вплив християнства на розвиток демократії.
6. Історичні типи і форми демократії.
7. Елітарні моделі демократії.
8. Колективістські моделі демократії.
9. Політологічний аналіз Загальної Декларації прав людини.
10. Президентська республіка (на прикладі США).
11. Парламентська республіка (на прикладі Італії)

12. Становлення та розвиток громадянського суспільства в Україні.
13. Суспільні рухи та їх вплив на розвиток демократії.
14. Аналіз ідеологічних партій в Україні.
15. Аналіз центристських партій в Україні.
16. Вибори до Верховної Ради України: динаміка виборчих систем.
17. Етапи електорального процесу.
18. Соціально-культурні чинники активності людини.
19. Форми політичної участі громадян України.
20. Україна в умовах демократичного транзиту.

Питання до модульної контрольної роботи

1. Виникнення і сутність поняття демократії. Багатоманітність тлумачення демократії.
2. Класифікація і характеристика передумов демократії: економічні, соціокультурні, релігійні, зовнішньополітичні.
3. Поняття демократичних цінностей. Основні цінності сучасної демократії.
4. Принципи демократії.
5. Елементи механізму демократії.
6. Форми демократії: ідентитарна і репрезентативна.
7. Переваги та недоліки основних форм демократії.
8. Основні концепції демократії: партисипаторна, елітарна, плюралістична.
9. Характерні риси античної демократії.
10. Особливості демократії Нової доби (демократія класичного лібералізму).
11. Характерні риси та особливості середньовічних форм демократії.
12. Демократичні традиції в інтелектуально-політичній спадщині Київської Русі.
13. Демократичні погляди українських гуманістів доби Відродження.
14. Демократичні традиції Запорізької Січі та гетьманської держави.
15. Демократичні ідеали у поглядах діячів Кирило-Мефодієвського товариства.
16. Демократичний лібералізм М. Драгоманова.
17. Демократичні ідеї в суспільно-політичній концепції І. Франка.
18. Погляди М. Грушевського на проблеми демократії й державотворення в Україні.
19. Демократичні принципи українського державотворення в період національно-демократичної революції 1917-1920 рр.
20. Демократична складова українського національно-демократичного, державницько-націоналістичного, консервативно-державницького напрямів.

21. Світоглядні підходи до розвитку демократії діячів українського дисидентського і правозахисного рухів.
22. Призначення, структура і функції законодавчої влади в демократичній державі.
23. Виконавча влада в демократичному суспільстві: призначення і сутність.
24. Система виконавчої влади в Україні.
25. Ознаки і функції судової влади в демократичній країні.
26. Органи місцевого самоврядування: структура і повноваження.
27. Вибори як інститут демократії, чинники та критерії демократичності виборчого процесу.
28. Функції ЗМІ в демократичному суспільстві.
29. Поняття та типи транзитивної демократії.
30. Парламентська республіка як форма демократичного правління.
31. Президентська республіка як форма демократичного правління.
32. Змішана форма республіканського правління.
33. Мажоритарна і консенсусна моделі демократії.
34. Головні ознаки демократичного політичного режиму.
35. Типологія та характерні риси недемократичних політичних режимів.
36. Громадянське суспільство як умова свободи і демократії.
37. Взаємовідносини громадянського суспільства і влади.
38. Сутність поняття «права людини» і «свободи людини».
39. Методи і механізми захисту прав і свобод людини.
40. Система захисту прав і свобод людини в Україні.

Питання до іспиту

1. Виникнення і сутність поняття демократії. Багатоманітність тлумачення демократії.
2. Класифікація і характеристика передумов демократії: економічні, соціокультурні, релігійні, зовнішньополітичні.
3. Поняття демократичних цінностей. Основні цінності сучасної демократії.
4. Принципи демократії.
5. Елементи механізму демократії.
6. Форми демократії: ідентитарна і репрезентативна.
7. Переваги та недоліки основних форм демократії.
8. Основні концепції демократії: партисипаторна, елітарна, плюралістична.
9. Характерні риси античної демократії.
10. Особливості демократії Нової доби (демократія класичного лібералізму).
11. Характерні риси та особливості середньовічних форм демократії.
12. Демократичні традиції в інтелектуально-політичній спадщині Київської Русі.
13. Демократичні погляди українських гуманістів доби Відродження.
14. Демократичні традиції Запорізької Січі та гетьманської держави.
15. Демократичні ідеали у поглядах діячів КирилоМефодієвського товариства.
16. Демократичний лібералізм М. Драгоманова.
17. Демократичні ідеї в суспільно-політичній концепції І. Франка.

18. Погляди М.Грушевського на проблеми демократії й державотворення в Україні.
19. Демократичні принципи українського державотворення в період національно-демократичної революції 1917-1920 рр.
20. Демократична складова українського національно-демократичного, державницько-націоналістичного, консервативно-державницького напрямів.
21. Світоглядні підходи до розвитку демократії діячів українського дисидентського і правозахисного рухів.
22. Призначення, структура і функції законодавчої влади в демократичній державі.
23. Виконавча влада в демократичному суспільстві: призначення і сутність.
24. Система виконавчої влади в Україні.
25. Ознаки і функції судової влади в демократичній країні.
26. Органи місцевого самоврядування: структура і повноваження.
27. Вибори як інститут демократії, чинники та критерії демократичності виборчого процесу.
28. Функції ЗМІ в демократичному суспільстві.
29. Поняття та типи транзитивної демократії.
30. Парламентська республіка як форма демократичного правління.
31. Президентська республіка як форма демократичного правління.
32. Змішана форма республіканського правління.
33. Мажоритарна і консенсусна моделі демократії.
34. Головні ознаки демократичного політичного режиму.
35. Типологія та характерні риси недемократичних політичних режимів.
36. Громадянське суспільство як умова свободи і демократії.
37. Взаємовідносини громадянського суспільства і влади.
38. Сутність поняття «права людини» і «свободи людини».
39. Методи і механізми захисту прав і свобод людини.
40. Система захисту прав і свобод людини в Україні.

Тестові завдання підсумкового контролю с дисципліни «Історія та теорія демократії»

1. Ті, хто вбачають у демократії насамперед вироблений людством механізм раціонального опрацювання і прийняття рішень, апелюють до:

- А) захисної демократії;
- Б) процедурної демократії;
- В) елітарної демократії;
- Г) учасницької демократії.

2. Вважають, що вперше слово «демократія» пролунало з вуст:

- А) Арістотеля;
- Б) Перікла;
- В) Платона;
- Г) Сократа.

3. Антиподом концепції демократичного елітаризму є концепція:

- А) процедурної демократії;
- Б) захисної демократії;
- В) демократії заснованої на правах;

Г) учасницької демократії.

4. Ядро демократії становлять:

- А) свобода;
- Б) приватність, невтручання в особисте життя;
- В) громадянство і громадянськість;
- Г) соціальний порядок.

5. Наслідком свободи слова є:

- А) свобода совісті;
- Б) засоби масової інформації;
- В) людська гідність;
- Г) громадська думка.

6. Консолідована плюралістична демократія, у якій найвищі посадові особи, що керують державою, змушені модифікувати свою поведінку таким чином, щоб перемогти на виборах у політичному змаганні з іншими кандидатами, партіями і групами, це:

- А) поліархія;
- Б) проміжна форма демократії, консолідована;
- В) фасадна, неконсолідована демократія.

7. Модель демократичного переходу, яка передбачає стрімке падіння авторитарних режимів і встановлення життєздатної демократії за відносно короткий проміжок часу, це:

- А) модель демократичного переходу;
- Б) класична лінійна модель;
- В) циклічна модель;
- Г) діалектична модель.

8. Фаза політичних змін (за Д. Растоу), коли досягається компроміс між політичними акторами щодо нових демократичних правил політичної гри, є:

- А) підготовча фаза;
- Б) фаза прийняття рішень;
- В) фаза звикань.

9. Кому належить вислів: «Наші предки виховували нас так, щоб ми знали, що король вибирається для держави, а не держава існує задля короля»?

- А) С. Оріховському;
- Б) М. Смотрицькому;
- В) К. Саковичу;
- Г) І. Потію.

10. Коли була прийнята Декларація про державний суверенітет України:

- А) 1596 р.;
- Б) 1990 р.;
- В) 1917 р.;
- Г) 1991 р.

11. У якому «поколінні прав людини» сформувалися позитивні права та яка їхня сутність:

- А) першому поколінні;
- Б) другому поколінні;
- В) третьому поколінні;
- Г) через багато поколінь.

12. Який із Універсалів Центральної Ради проголосив створення парламентської Української Народної Республіки:

- А) I-й;
- Б) II-й;
- В) III-й;
- Г) IV-й.

13. Якщо депутатські мандати надаються тим кандидатам, які отримали абсолютну більшість голосів, то такі виборчі системи називають:

- А) мажоритарними системами відносної більшості;
- Б) мажоритарними системами абсолютної більшості;
- В) пропорційними системами абсолютної більшості;
- Г) пропорційними системами.

14. Який відсотковий бар'єр повинна подолати партія чи блок, щоб її кандидати отримали депутатські мандати у Верховній Раді України:

- А) 3 %;
- Б) 4 %;
- В) 5 %;
- Г) 6 %.

15. До якого типу форм політичної участі громадян належать мітинги, демонстрації, підписування звернень:

- А) індивідуальні дії;
- Б) колективні дії;
- В) змішані дії;
- Г) прямі дії.

16. Локальні добровільні організації, діяльність яких безпосередньо націлена на проведення певних політичних акцій на засадах прямої демократії, це:

- А) групи тиску;
- Б) неасоційовані групи;
- В) лобістські організації;
- Г) громадські ініціативи.

17. Найбільш некорпоративними країнами Заходу є:

- А) Німеччина;
- Б) Швеція;
- В) Італія;
- Г) США.

18. Якій моделі захисту інтересів і групової політики характерне визначення:

«Демократична система представництва й узгодження інтересів різноманітних фірм, асоціацій і організацій; система узгодження інтересів трьох партнерів – держави, підприємців і профспілок; тактика певного примусу з боку держави щодо інших учасників переговорів, у процесі яких визначаються цінності та пріоритети, пов'язані із загальнонаціональними інтересами»:

- А) плюралістичній;
- Б) корпоративній;
- В) некорпоративній;
- Г) патронажно-клієнтальній.

19. Якому різновиду громадянського суспільства (за Н. Розенблюмом) характерне визначення: «Агент формування таких чеснот, як вихованість, здатність до солідарного розв'язання проблем...», націленість на відкритість, товариськість, відповідальність:

- А) «демократичну громадянському суспільству»;
- Б) «посередницькому громадянському суспільству»;
- В) «виборчому громадянському суспільству».

20. Українська Гельсінська Спілка оприлюднила свою «Декларацію принципів» (і почала діяти не як суто правозахисна, а як політична організація) у:

- А) 1976 р.;
- Б) 1986 р.;
- В) 1988 р.;
- Г) 1989 р.

21. Яка із цих держав (за типом державного устрою) є унітарною:

- А) Франція;
- Б) Канада;
- В) Австрія;
- Г) Бразилія.

22. Яка модель ринкової економіки виходить з того, що ринкова система не може забезпечити розв'язання багатьох проблем, насамперед соціальних, які мають велике значення для майбутнього країни, тому її особливістю є включення планування в ринковий механізм:

- А) французька модель;
- Б) німецька модель;
- В) польська модель;
- Г) китайська модель.

23. Функцією, сутність якої полягає в тому, що держава намагається стимулювати активну діяльність особистості, соціальних груп за допомогою правових, економічних, моральних важелів, внаслідок чого люди стають здатними до самоорганізації та самозахисту, є:

- А) функція соціального відтворення населення;
- Б) регулятивна функція;
- В) соціально-захисна функція;
- Г) стабілізаційно-адаптивна функція.

24. Модель соціальної політики в країнах Заходу, ідеологічну основу якої становить ідея виправдання соціальної диференціації в суспільстві є:

- А) ліберально-демократична модель;
- Б) консервативна модель демократії;
- В) соціал-демократична модель;
- Г) модель класичного лібералізму.

25. Яка із груп не належить до груп ЗМІ у демократичних суспільствах (за К. Кросом і Р. Гакетом):

- А) державні медіа;
- Б) опозиційні медіа;
- В) медіа підтримані приватними групами, компаніями для отримання прибутку;
- Г) неприбуткові медіа.

26. До якої моделі соціальної політики можна віднести існуючу в сучасній Україні модель:

- А) ліберально-демократичної;
- Б) консервативної;
- В) соціал-демократичної.

27. Яка із фаз «відродження нації» (за М. Грохом) не входить у його схему генези національної свідомості:

- А) фаза А – період «наукового зацікавлення»;
- Б) фаза В – період «патріотичної організації»;
- В) фаза С – період «масового національного руху»;
- Г) фаза Д – період «економічного становлення».

28. Де і коли була заснована Українсько-Руська радикальна партія:

- А) Київ, 1885 р.;
- Б) Львів, 1890 р.;
- В) Харків, 1900 р.;
- Г) Київ, 1905 р.

29. Коли була заснована Українська республіканська партія:

- А) 1988 р.;
- Б) 1989 р.;
- В) 1990 р.;

Г) 1991 р.

30. В якому році в Україні відбулися перші президентські вибори:

А) 1917 р.;

Б) 1918 р.;

В) 1990 р.;

Г) 1991 р.